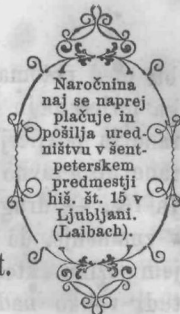

Izhaja 1. dne
v mesecu in
velja za vse
leto 2 gl. 40 k.
za pol leta
1 gl. 20 kr.
Po pošti: za
vse leto 2 gl.
60 kr., za pol
leta 1 gl. 30 kr.

VERTEC.

Naročnina
naj se naprej
plačuje in
pošilja v uređ-
ništvu v šent-
peterskem
predmestju
hiš. št. 15 v
Ljubljani.
(Laibach).

Časopis s podobami za slovensko mladost.

Štev. 9.

V Ljubljani 1. septembra 1871.

Leto I.

Plačilo miloserčnosti.

ko so se upokojile po naših krajih razsajajoče francoske čete, zginil je tudi ž njimi vred strah in trepet pred sovražno roko iz naše dežele. Zopet je posijalo našim pradedom solnce zaželjenega miru ter jelo razgrevati žalostna in poterta serca in razjasnevati mračna čela, da so dobila zopet prejšno jasno podobo. A nasledki sovražnikovih stopinj so se ohranili še dolgo časa. Poteptana in pomendrana polja niso mogla koj tako obilo roditi kakor poprej, drevje je bilo poškodovano, plotovi raztergani, tu pa tam je bilo videti tudi pogorišče kake posamezne hiše ali pa tudi celih vasi. Kar je pa bilo še veliko strašnejše, je to, da so ležala ob cestah in potih čestokrat mrtva trupla v bitvi ranjenih vojakov, kateri niso koj v boji umerli, ampak še le med potoma, ter so bili iz vozov kar naravnost tje za plotove pometani. Vse take francoske vojake so naši očetje pokopali, kakor se za pravega kristjana spodobi. Tudi so včasih našli med mrtvimi še kakega živega vojaka, ki je zavoljo ran obležal ter ni mogel več naprej. S takimi so jako miloserčno ravnali; vsaj so bili, čeravno sovražniki, vendar njihovi bližnji in božja zapoved velevala, da moramo svojega bližnjega ljubiti, kakor samega sebe.

Lep izgled take miloserčnosti nam daje sledeča povest, ki se je ravno tačas prigodila.

Nekega jutra gredó oče Martin s svojo petnajstletno hčerko Marjetico v bližnjo cerkev k sv. maši. Ko prideta iz péš pota do kolovozne ceste, zagledata v nekej jami, ne daleč od ceste, kopico mrtvih Francozov. Solzé se jima vternejo iz očes pri tem pogledu in neka groza ju prešine. Oče vzamejo po lepej starej kmečkej navadi klobuk s širokimi krajci raz glave, se pobožno pokrižajo in izmolijo „očenaš“ za duše mrtvih vojakov. Enako je storila tudi hčerka. Med tem, ko tako gledata v jamo, zdi se jima, kakor bi se bilo nekaj zmežilo. Neverjetno se spogledata, potem pa obrneta zopet oči v jamo. Zopet se kopica zmeži. — „Za božjo voljo,“ reče hčerka, „tukaj med mrtvimi vojaki mora biti pa še kateri živ; le urno stopite oče doli k jami, da ga poiščete.“ Oče to storé in kmalu zapazijo v sredi med mrtvimi vojaki enega, ki je bil še živ. Bil je čisto pri zemlji, in berž ko ne, je

bil mod potoma le omedlel, v hladnej zemlji se je pa zopet okrevale. Urno ga izvlečejo in spravijo na svoj dom. Tu ga položé v posteljo, mu izperó rane in pokličéjo zdravnika. Ko zdravnik ranjenega vojaka ogleda, reče, da rane niso ravno tako nevarne, pa da se bo ranjenec v kratkem zopet zavedel. In rés, — drugi dan je začel vojak že gledati okrog sebe ter se preobračati v znamenje, da se zaveda. Kmalu je začel tudi govoriti, to se vé, da v ptujem jeziku, kterega priprosti kmečki ljudjé niso razumeli, kar bi jim bilo tudi veliko nadlege delalo, ako bi ne bili domači gospod župnik zmožni francosčine. Gospod so vojaka vsak dan obiskali in se ž njim pogovarjali, ter so bili na ta način izrazovatelj med vojakom in milosérnim Martinom, da mu je vedel s čim postréči. — Vojaku je vidno od dne do dne boljé prihajalo, in preden je minulo leto, stal je zopet čverst in terden na nogah. Iz začetka je bil bolj slaboten in je le v sobi prebival, pozneje pa, ko je postajal čverstejši in krepkejši, hodil se je tudi pod mило nebó sprehajati. Med svojo boleznijo se je privadil tudi nekoliko slovensčine ter se je z očetom Martinom in domačimi vsaj za silo pogovarjal.

Bil je, kolikor so Martinovi sodili, prav prijazen, bogaboječ in usmiljen človek. Tudi za kako majhno delo je rad poprijel, kakor n. pr. prejo motati in jo v klopčiče zvijati, koruzo luščiti itd., čeravno se mu je pri vsakem delu prav lahko poznalo, in kakor je tudi sam večkrat pripovedoval, da ni nikoli kmečkih del opravljal. V kratkem so se Martinovi ž njim tako seznanili in spoprijaznili, da so bili kakor stari znanci; vedno bi ga bili radi pri sebi imeli.

Toda približal se je za vojaka čas, da se podá na svoj dom; kajti zdrav je bil zdaj popolnoma in pripraven za daljno pot. Težko je že pričakoval one srečne ure, da bi zopet vidil svoje ljube starše. Bog vé, ali še živé, ali jih je znabiti že nemila smert pokosila! Pa tudi svoje brate, znance, prijatelje in sorodnike bi po dolgej ločitvi zopet rad z veseljem objel.

Nekega večera naznani torej svojim dobrotnikom Martinovim, da se bo napravil prihodnje jutro na pot. Vsem je bilo, ko to slišijo, težko pri serci. Skuševali so ga pregovoriti, da naj vsaj še nekaj časa ostane, ker ga bodo jako težko pogrešali. A vojak jim zavoljo mnogih vzrokov ni mogel želje izpolniti. Rekel je namreč, da je pri svojem odhodu zapustil očeta bolehnega in v pismu, ki ga je lani k vojakom dobil, prejel je žalostno sporočilo, da je očetu zmérom hujše, pa da naj se podviza kmalu domu priti, ker bi ga oče še enkrat radi videli, preden umerjejo. Od tistihmal ni dobil več nobenega pisma in zdaj ne vé, ali oče še živé, ali je znabiti že krije zelena trava na pokopališči. Ako bi se k njegovej največej žalosti to poslednje bilo zgodilo, rad bi še vsaj mater živo videl.

Ko Martinovi te vzroke slišijo, niso vojaka več priderževali, ampak mati Martinovka so mu koj začeli pripravljati za potovanje potrebnih reči, kolikor se je pri njihovej revščini storiti moglo.

Drugi dan je bilo prav prijazno jutro. Že pred solnčnim vzhodom vstane vojak in gré z Martinovimi v cerkev, da bi se Bogu za prijeto zdravje

in podeljene mu dobrote primerno zahvalil in se angelju varhu priporočil za daljno in težavno pot. Le mati Martinovka so ostali domá ter pripravljali zajuterk. Po maši gré vojak v farovž, da se poslovi od gospoda župnika, kateri so mu tudi nekoliko denarja za pot dali. Pri Martinovih so potem za odhod vsi domači z vojakom vred skupno zajuterkovali. Nobenemu ni jed dišala, kajti danes so morebiti zadnjikrat z vojakom pri mizi skupaj sedeli in potem berž ko ne nikdar več. Kaki občutki pa človeka pri takej priložnosti obdajajo, si vsak lahko sam misli, a s peresom popisati se ne dá.

Po zajuterku začne vojak jemati slovó od svojih dobrotnikov. Najpred od Martina, ki mu je življenje otél, potem od njegove dobre žene, ki je tudi veliko med njegovo boleznijo terpela, in tako zaporedoma do najmlajšega otroka. Britke solze tečejo vsem po licih; bilo je več joka, nego govorenja. Naposled se še poljubijo, stisnejo si prijateljsko roké ter se ločijo z zadnjim pozdravilom: „Z Bogom! — Srečno!“

* * *

Preteklo je po tej dogodbi komaj eno leto. A dosti se je spremenilo v tem kratkem času. Milosérčnemu Martinu je pogorela ravno na vseh vernih duš dan hiša in ž njo vred skorej ves za zimo pripravljeni živež. Le hlev in skedenj sta še ostala. Siromák si je moral zdaj drugod strehe in živeža za svojo družino iskati. Pa kaj si je hotel; vdal se je v voljo božjo ter večkrat izdihnil: „Bog je dal, Bog je vzel. — Sreča na zemlji je nestanovitna.“

Približeval se je božič. Vse se je veselilo lepih praznikov, le Martinovi, ki so sedaj pri sosedu v stranskej izbi prebivali, niso jih bili nič kaj veseli, kajti veselje jim je grenila revščina, v katero so tako naglo zabredli. — Pa stari pregovor pravi: „Kjer je najveća sila, tam je roka božja najbolj mila.“ Ta pregovor je veljal tudi za Martinove. — Ravno na sveti večer, ko klečijo vsi okoli mize in molijo „rožni venec“, poterka nekdo na vrata. Oče Martin odložijo „paternošter“, vzamejo lešerbo iz mize in gredó gledat, kdo je zunaj. Bil je sél iz bližnjega mesta, ki je prinesel zapečateno pismo iz pošte. Pismo je bilo na Martina.

Ko Martin razpečati pismo, najde v njem za pet sto goldinarjev denarja in listek, v katerem je bilo to-le zapisano:

Dragi Martin!

Priložene denarje Vam darujem v znamenje svoje serčne zahvale za tako velike dobrote, ki ste je meni skazali. Ako bi imel več, dal bi vam več. Ker vam torej vaših dobrot vredno poplačati ne morem, vzemite to mervico za dobro, vsaj boljše plačilo vam bo dal Bog. — Domá sem pri svojem dohodu našel očeta in mater živo; zdaj so mi pa oče pred tremi meseci umerli in jaz sem postal na očetovem domu gospodar. Vedno sem in bodem

vaš

najhvaležniši
Ljudevit Turgot.

Blizo Orleana decembra meseca 1811.

Ko Martin to prebere ni vedel ali je resnica, ali so sanje. Še le ko vidi, da ga je vsa družinica okoli in okoli obsula, da se z lastnimi očmi prepriča o resnici nepričakovane sreče, zavedel se je popolnoma ter je začel

na glas se zahvaljevati Bogu in svojemu dobrotniku Ljudevitu, ki zdaj v daljnjej deželi, v svojej domačiji, zopet srečno in veselo živi. Od samega veselja ni vedel, kaj bi storil, da bi to veliko darilo svojemu dobrotniku vsaj nekoliko povrnil. Misli si je, nič nimam in ko bi tudi kaj imel, vsaj bi Ljudevit tako ne hotel nič vzeti od nas, kteremu so vse naše poprejšne reve in nadloge dovolj znane. Zatorej molili bomo za-nj, in koj danes pojdemo iz tega namena v cerkev.

Približala se je polnoč. Vsa Martinova družina gré praznično opravljena v cerkev ter se zahvaljuje v gorečej molitvi dobrotljivemu Bogu in ga prosi naj podeli dobrotniku Ljudevitu vse dobro na tem in na unem svetu.

Ko pridejo od polnočnic domu, nagovoré oče Martin svoje otroke takole: „Glejte, ljubi moji otroci! Včera j o tem času se nam še sanjalo ni, da nam bode dobrotljivi Bog po Ljudevitu tako veliko dobroto naklonil. Bili smo še v velikih skerbéh, kako bomo obhajali božične praznike, kje si bomo poiskali prihodnje stanovanje, kajti pod ptujo streho nam ne kaže dolgo ostati, s čim se bomo čez dolgo zimo preživeli, kje obleko in obutal vzeli itd. A vse to je naš nebeški Oče drugače obrnil in nam za majhno dobro delo, katero smo revnemu vojaku skazali, veliko plačilo podaril. Bodimo torej vedno hvaležni Bogú in našemu dobrotniku Ljudevitu. Učite se pa tudi iz tega, da včasih že na tem svetu za majhno dobroto veliko plačilo prejmemo, ako pa na tem svetu ne, dobimo gotovo še veliko večje plačilo na unem svetu — v nebesih.“

Bukovski Tone.

Skušnja.

Kilijan, ubog dijak, potuje na šolske počitnice domú in prenoči v nekem mlinu. Gola klop v spodnjej sobi mu je bila postelj. O polnoči se prebudi in sliši zraven sebe na steni nekaj pikljati. Ozré se in vidi, da je sreberna urica, ki visi na steni in jo luna kaj lepo obséva.

Sreberna ura ga je zeló mikala, misli jo pobasati in skoz okno se zmuzniti, ali vést ga opominja: Ne kradi! Želja lepo uro imeti prihaja zmiraj večá; pa Kilijan, da bi se premagal, skoči mahoma iz klopí, splazi se skoz okno in — odide.

Ko je bil nekoliko sto korakov daleč, ga sreberna ura v drugič mika in vabi; žal mu je, da je tako lepo uro pustil na steni in že se je mislil nazaj poverniti. Pa vést ga zopet opominja; Kilijan jo poslušá, premaga skušnjavo in serčno maha naprej.

Mesec zatone za goró in nastala je strašna temá. Kilijan zgreší pot, zabrede v neko mčvirje, a naposled vendar dospé do nekega hribca. Truden se vleže na hribcu in kmalu prav sladko zaspi. V jutro zgodaj ga pa neko čudno krokanje zbudi in ko oči odpré, spreleti ga strah in groza.

Ležal je pod vislicami, na kterih je visel razbojnik in cela tropa krokarjev se je pasla na njem. Zdélo se mu je, kakor bi slišal neki notranji glas,

ki mu pravi: Gléj ravno taka osoda bi zadela tudi tebe, ako se bi navadil krasti. — Kilijan poklekne in Bogu živo obljubi, da se bo tudi vprihodnje vsakej skušnjavi v greh krepko zoperstavljal.

Kroti človek! poželjuje,
Da ne prideš v pogubljenje.

(Po K. Šmidu.)

Karol Véliki in Vitekind.

(Zgodovinska čertica.)

Vera in ljubezen ste močnejši nego meč. Tega Karol Véliki ni pomislil, ko je hotel junaško ljudstvo Saksoncev ukloniti svojemu žezlu in ga s silo primorati, da se poprime kerščanske vere. V marsikterej kervavej bitki je premagal hrabre Saksonce, razrušil njihove malike, vjel njihove plemenitaže ter jih odpeljal kot vjetnike s seboj. V sredi njihove dežele je zidal terdnjave, dajal jim je vojaške in civilne poglavarje izmed svojega ljudstva in s silo je gual večkrat cele trume Saksoncev k svetemu kerstu. A pri vsem tem vendar ni mogel mogočni cesar zatreti vere in ljubezni, ki ju je imel Saksonski národ do svojih starih poganskih bogov, kajti v njihovem serci globoko vkoreninjeni vera in ljubezen ste bili močnejši nego Vélikega cesarja ostri meč. Pa vsaj tudi ni bilo mogoče brez prepričanja in pravega spoznanja sprijazniti saksonskega ljudstva z našo vero, to nebeško lučjo, ki nam je prisijala po Kristusu v žalostno tmino poganstva. Komaj je bil mir sklenjen in komaj se je podal Karol Véliki proti Italiji, da bi pomiril ondotne upornike, ko se zopet spuntajo Saksonci ter se kristjanstvu, ktero so le po imenu poznali, odpovedó in vse tuje poveljnike pomoré. Z velikimi četami prihrujejo pod vodstvom svojega vojvode Vitekinda v lepe dežele frankovskega kralja. Ko Karol Véliki to novico zasliši, sklene kervavo se maščevati nad Saksonci in upornike s silo in mečem nazaj pripeljati k veri, s ktero je bila vsa njegova duša napolnjena. Naglo hité iz Italije, razkropi sovražne čete, vjame 4500 Saksoncev ter zapové vsem na enem mestu glave odsekati. Ako bi se bil deržal milejše kristjanske poti, gotovo bi bil svoj lepi in vzvišeni namen poprej in brez prelivanja tolike kervi dosegel. Karol Véliki pa je preveč zaupal na svojo moč, kterež se ni nihče zoperstavljal mogel, ter je mislil, da bo to grozovito dejanje nepokorneže za vselej ukrotilo, ter se bodo radi udali njegovej volji. Pa temu ni bilo takó, marveč dosegel je ravno nasprotno. Saksonci se vzdignejo in prihrujejo iz najdaljših krajev ter se zarotijo grozovito se maščevati nad sovražnikom svoje vere in svoje prostosti. Prisegli so pred svojim malikovalskim duhovnom in ta prisega je neki še dandanes shranjena v Goslarji kakor živa priča njihovega nekdanjega serda in sovraštva. Prisega se je glasila tako-le: „Sveti, veliki Vodan! pomagaj nam in našemu stotniku Vitekindu, pa tudi našim manjšim voditeljem, proti sovražnemu Karolu Vélikemu, ostudnemu mesarju. Dali ti bomo enega tura (bivola), dve ovcí

in ves plén. Darovali ti bomo tudi vse vjetnike na tvojej sv. gori Harcu!¹⁴
— Ako bi ta visoka gora mogla govoriti, pripovedovala bi nam mnogo iz tedanjih grozovitih časov. Toda gora molči, da popotniki, kateri se dandanes z veseljem plazijo na njeni verhunec, da si ogledajo krasoto narave, ne obernejo z grozo svojih oči od njenega sivega skalovja, pri katerem se je nekdanj v potokih prelivala človeška kri. — Leta 783 se je vnela pri Detmoldu huda vojska, v ktorej se je moral Karol Véliki do Paderborna nazaj pomakniti. V nekej drugej bitki pri Hasu v Oznabrukovem je sicer slavno premagal sovražnika, toda puntarjev vendar ni mogel popolnoma umiriti, čeravno je v obeh bitkah padlo 80,000 Saksoncev. — Zdaj še le je prišel Karol Véliki do spoznanja, da se je treba drugzega orožja poprijeti nego je meč in prelivanje kervi človeške. V ta namén je večkrat prijazno povabil najhujša poveljnika Saksoncev, Vitekinda in Alboina, k sebi. Ako bi se bilo to poprej zgodilo, gotovo bi bila prišla brez obotavljanja in s polnim zaupanjem k njemu, toda zdaj je bilo že prepozno, kajti pristudil se jima je sovražnik in razruševalec njihovega miru in svobode, pa mu sta ponosno odrekla vsako prijazno povabilo. — Naposled je vendar tudi Vitekindovo sercé začelo čutiti žalostno in britko osodo svojega naroda, obupal je nad pomočjo svojih bogov, ki mu kar nič niso mogli pomagati v kervavih bitkah, čeravno so bili že prenasiteni s človeškimi žrtvami. Neka skrivna moč ga je gnala, da je opazoval Karola Vélikega tudi zunaj kervave bitke, in čeravno se je vsakemu njegovemu povabilu z največim zaničevanjem odpovedal, vendar je nekega dné terdno sklenil, da se bo podal s svojim prijateljem Alboinom v beraške halji zaviti v Karolovo obližje. Kar je sklenil, to je tudi storil. Skrivno zapustita nekega dné svojo vojsko ter se podasta na pot. Bilo je ravno na neki praznik, da prideta do mesta, v katerem je Karol s svojim dvorom prebival. V mesto prišedša zagledata velikansko poslopje ter mislita, da je to gotovo kraljevi dvor. Velika množica ljudstva je dohajala va-nj in tudi ona se podasta noter. Toda to veliko in krasno poslopje ni bila kraljeva hiša, ampak bila je hiša božja — cerkev. To sta kmalu spoznala, ko zagledata pri velikem oltarji na kolenih klečati Karola Vélikega v priprostej, neokinčanej obleki, zraven njega pa še mnogo dvornikov in drugih plemenitažev, ki so ravno iz rok višega duhovnega pastirja prejeli sv. obhajilo. Z lastnimi očmi gledata velik razloček kristjanske zveličavne vere, gledata sveto radost, ki je z nebeškimi žarki obsévala obličja onih srečnih, ki so ravnokar prejeli zveličarja v svoja serca. Tu ni bilo videti nikjer kervavega oltarja, ni bilo slišati nikjer britkega stokanja nesrečnih žrttev, niti vpitja in rotnja poganskih duhovnov, — vsaka strast je bila daleč proč iz tega svetega kraja, sveti mir je vladal po svetih prostorih in navdajal s svetim strahom serca pričujočih. Vitekind in Alboin sta bilo živo ganjena, čutila sta danes pervikrat v svojem serci, da je tudi njima nevidljivi Bog kristjanov bliže nego prazni maliki, in ko pobožno ljudstvo na kolena pade, tudi nju neka tajna moč pobožnosti v prah potegne. Po končanej službi božjej molcé zapustita cerkev ter se pridružita množici beračev, ki so zunaj pred cerkvijo čakali kralja ter od njega navadno tudi kak dar prejeli. Vitekind

se vsede pred cerkvijo na stopnice ter nepremakljivo zré v kralja, ki je ravno šel iz cerkve delivši darove med ubožce in berače. Da bi ga Karol ne mogel spoznati, pomoli tudi on svojo roko po kakem milodarju. Toda komaj zagleda Karol njegov obraz, berž spozna v njem hrabrega junaka, ki mu je v vojski tolikokrat preglavico delal. — „Tukaj nimam nobenega darú za tebe, pa dal ti bom najboljše darilo, ako greš z menoj v mojo palačo,“ reče mu Karol ter mu podá rokó. — Po dolgem in resnobnem razgovoru sta se nekdanja verska sovražnika zopet sprijaznila in serčno objela. Vitekind, ki se poprej ni hotel vkloniti mogočnemu vladarju Frankov, se zdaj v prah poniža pred kristjanskim kraljem. Kmalu po tej dogodbi sta Vitekind in Alboin sprejela kerščansko vero in v nazočnosti Karola in njegovih velikašev praznovala kerstno svečanost. Po zgledu svojih knezov ravnali so se tudi podložniki in v kratkem času se je pustilo kerstiti veliko število Saksoncev. Kar se tedaj v 32 letih ni moglo doseči z mečem, to ste dosegli v kratkim času vera in ljubezen brez prelivanja krvi.

Klotilda P.

Želod.

Nekega popoldne sedè oče s svojim sinom Janezom, ki je bil ravno domá na šolskih počitnicah, pred hišo na klopi. Marica, njegova sestra, pride z deklo iz bližnjega lesovja, kamor ste bile šle želoda nabirat. Polne žaklje ste ga prinesle. — „Nó, Janez!“ rečejo oče, „povedal nam boš kaj od želoda, ki praviš, da si že skoraj od vsake rastine kaj posebnega slišal ali bral.“ „Tudi od želoda sem že marsikaj bral,“ pravi Janez, „in rad vam povem, kar vém od njega.“

Marica. Radovedna sem, kaj neki boš od želoda povedal!

Janez. Ti misliš, da je želod samo za živino in za družega nič.

Oče. V našem kraji ga imamo, kakor sam véš, le za prešiče, in ne vém, da bi ga kje še za kaj drugega rabili.

Janez. Temu pa ni takó, kakor vi mislite; ampak po nekterih krajih delajo tudi kruh iz želoda.

Oče. Ha! ha! ha! Ali se ti meša, ali kaj?

Janez. O nič se mi ne meša, ampak gola resnica je, kar pravim. — Na Španskem in Portugaljskem ga imajo revni ljudje za živež; pečejo kruh iz njega, ki ga prav radi jedó. Pomniti pa je treba, da je želod na Španskem veliko sladkeji in okusnejši, nego pri nas; pravijo da je kostanjevega okusa. — Ob času hude vojne na pirenejskem polotoku je primanjkovalo Francozom potrebnega živeža in morali so enako ondotnim prebivalcem želod jesti. — Bral sem tudi, da je neki amerianski vojskovodja Indijane hudo naklestil in je daleč v nekov samotni kraj zapodil. Čez nekaj dni je Americancem pošel ves živež. Vojaki in častniki so jeli godernjati in naganjali so vojskovodjo zbog pomanjkanja živeža, da bi se na dom povernili. Vojskovodja pa povabi drugega jutra svoje častnike na zajterk. Častniki pridejo in čakajo radovedni, kako jim bo vojskovodja postregel v tej hudej sili. In čujte! —

Vojskovodja sedi na tléh v svojem šotoru, pred njim pa je ležalo čuda veliko najlepšega želoda. „Tukaj gospoda moja,“ reče vojskovodja kazaje na želod, „poslužite se! Dokler imamo to hrano ni nam treba nikovega pomanjkanja terpeti. Prosim, vsedite se!“ To rekši sam jemlje želod za želodom in ga nosi v usta. Častniki, se vé, so mérdo napeli, pa — sila kola lomi, in ker ni bilo boljega, morali so tudi oni po želodu segati. Na ta način je slavni vojskovodja Indijane premagal. — Pri nas imamo želod, kakor vam je znano, le za živinsko pičo; a pokazal sem vam v poprejšnih zgledih, da ga po tujih in dalnih krajih tudi ljudjé vživajo. Pravijo, da je en vagan želoda, pomešanega z otrobi, prav zadosti za dva cela meseca enemu prešiču, da se vsaki dan za dober funt odebél; 40 vaganov želoda pa, ki ga dobimo navadno od 24 do 40 hrastov je pa zadosti za popolno spitanje enega prešiča v gozdu. Tudi pure, golobje in fazani radi jedó želod. Na Angleškem ga neki še celó govejej živini pokladajo. Borni ljudjé si tudi kavo pripravljajo iz njega. Vendar se je treba varovati želodove kave, kakor tudi želoda samega, ker ne tekne vsakemu želodeu. Kdor ga ni vajen, prav lahko dobi hude bolečine po njem.

Oče. Zahvalimo ljubega Boga v nebesih, da nam vendar ni potreba v našej slovenskej deželi želoda jesti in prosimo ga, da nam ne bi odvzel dobrega vsakdanjega kruha, ki je gotovo veliko bolji, zdravejši in tečnejši od želodovega.

Marica. Vse eno bi pa rada slišala, kako se neki dela kruh iz želoda.

Dekla. Jaz mislim, da je to nemogoče,

Janez. Poslušajte, tudi to vam bom povedal. — Nabere se najpred zdravega želoda, kolikor ga je treba; potem se želod lepo olušči od vnanje lupine in se na drobne košččke zreže ali raztolče. Na to se dene v kad in se polije s čisto vodo takó, da voda za dober palec visoko nad želodom stoji. Ta voda se pusti 15 ur stati in potem, ko je že z oljem zmešanemu lugu podobna, se ocedi in z novo vodo nalije, ktera zopet ostane kakor prejšna. To se tako dolgo ponavlja, da voda popolnoma čista ostaja. Želod se potem v krušnej peči suši, ali pa tudi na peči na nalašč zato napravljenih lesah. Kedar je popolnoma suh, se pošlje v mlin, da se zmelje. Želodova moka se z enakim delom režene moke dobro pomeša, in potem se ž njo ravna ravno tako, kakor z reženo ali ječmenovo moko, kedar se kruh nareja.

Oče. Svoj živi dan nisem kaj takega slišal.

Dekla. In kdo bi si bil kaj takega le misliti mogel!

Marica. Rada bi okusila želodovega kruha; gotovo je jako odurnega okusa.

Janez. Kakošnega okusa je želodov kruh, tega vam ne morem povedati, ker ga sam še nikoli nisem jedel. Ostanimo tedaj pri tem, da vemo, kako se želod lahko vporabi in v velikej sili tudi v človeški prid oberne. Kdor pa s tem še ni zadovoljen, ampak bi tudi želodov kruh rad jedel, naj ga poskuša peči; jaz mu želim dober ték k njemu.

Oče. No, jaz tudi!

Dekla in Marica. Jaz tudi! Jaz tudi!

Pritlikovec.

V nekej vasi je živel mož, ki je bil star že blizo 40 let, pa ni bil večji od sedemletnega otroka. Razumel se je posebno na zdravniške stvari, kako se izdelavajo raznotera mazila itd. Zlomljeno roko je znal tudi prav dobro obvezati in vravnati. — Akoravno si je s temi vednostmi zaslužil mnogo denarjev, vendar je živel le v revščini in uboštvu; stanoval je v majhnej bajtici sam, kuhal in pral si je vse sam, ter si sam izdelaval obleko.

Ljudje v okolici so ga sicer spoštovali, pa vendar so se ga nekoliko ogibali, kajti držali so ga za čarovnika. Neporedni dečki so ga zasramovali ter mu zmiraj nagajali. Marsikterikrat so ga razjezili takó hudo, da je metal velike kamenje za njimi. Najhudobniši nagajivec je bil Janko, sin nekega delavca; bil je precej velik, star kakih 8 let, pa skoz in skoz hudoben deček.

Ko zagleda enkrat Janko pritlikovca vračajočega se iz gozda z rastlinami pod pazduho, teče za njim in vpije: „Velikan, Golijat! palec dolgi možicelj! debeli berček!“ Ves rudeč od jeze verže pritlikovec rastline na tla, ter podi dečka, metaje kamenje za njim. Janko se smeje ter ga še huje zasramuje. Da bi se ognil kámenja, katero je metal pritlikovec za njim, tekel je deček zadenjsko in ni gledal na pot, po kateri so ga urne noge nesle. Kar naenkrat se zverne v globoko jamo in si zlomi nogó. Ko to pritlikovec vidi, mine ga vsa jeza. Težko in stokaje pleza doli k ranjenemu dečku. Rahlo ga vzdigne in težavno nese na dom, kjer mu nogo vravná. Ne enega trenutka ne gane se od njegove postelje, dokler popolnoma ne ozdravi.

Janko vidi nezasluzeno dobroto, katero mu skazuje pritlikovec, ter resnično obžaluje, da je tega dobrega človeka tolikokrat zasramoval. Sto in stokrat je prosil še bolan pritlikovca za odpúščenje, in ko je pervikrat zopet vstal, bilo je njegovo pervo opravilo, da se je pritlikovcu zahvalil za veliko dobroto, katero mu je skazal. Potem gre v cerkev, da se tudi Bogu zahvali in moli za pritlikovca.

Od tega časa je imel pritlikovec vedno mir pred otroci. — Janko pa ni vedel, kakó bi ustregel pritlikovcu. Vedno je hodil z njim v gozd, gledal je, kako je pritlikovec nabiral in napravljál zdravila, kratko bil je pri njem kakor postrešček in pomagač.

Ko je pritlikovec umerl, podedoval je Janko od njega vse njegovo premoženje, kterega si je pritlikovec veliko nakopičil. Našel je tudi vse spiske, kako se napravljajo ta ali una zdravila. Janko si je pozneje kupil polje in travnike, in si je sezidal lepo hišico, v kateri je prav srečno in zadovoljno živel. Sobo, v kateri je prebival nekđaj pritlikovec, ohranil je nespremenjeno v spomin tako dobrega človeka, kterega se je Janko ves čas svojega življenja spominjal v gorečej molitvi.

Ivan V.

Huzarski konj.

V nekem mestu je o času vojske stanoval polk huzarjev. Konjski kupovalec, z imenom Oton, ukrade po noči huzarjem lepega konja in ga skrije v bližnjem gozdu. Ko so huzarji mesto zapustili, odpelje konjar konja v daljni kraj, da bi ga tū prodal, ter je hotel memo nekega mesta jezdit. Al ko zavije memo vogla mestnega zidū, zapazi na travniku kardelo dragoncev, ki so se ravno urili v vojaških vajah. Komaj tromba zatrobi, švigne huzarski konj kakor blisk z vstrašenim Otonom čez mestni jarek, vstopi se v versto drugih konj ter se suka in verstī kakor drugi vojaški konji, zdaj v skok zdaj v dir. Vojaki zasramujejo konjarja Otona, ki se od strahū trese kakor šiba na vodi, in mu debele potne kaplje stojé na čelu. Po končanih vajah ga obsujejo vojaki in častniki; a polkovnik mu reče sumljivo: „To je mlad, zeló lep in dobro izurjen vojaški konj. Kje neki si ga dobil.“ „Kupil sem ga,“ pravi Oton jecljaje. „Kje pa?“ vpraša polkovnik dalje. Tat je bil vsak trenotek v večej zadregi, in ker si ni mogel pri svojej slabej vesti nikakoršne zanesljive in verjetne laži zmisliti, reče, da ne vé, kje ga je kupil. Polkovnik ga ovadi gosposki, ktera je tatū prepričala, da je konja res ukradel, in ga je, kakor je zaslužil, primerno kaznovala.

L.

Národne otroče pesmice.

1.

Tičice letajo
Venčike spletajo,
Dilice žagajo
Tružice malajo;
Ovbe, provbe,
Jokal se bom.
Pojdem na goro
Delat pokoro,
Pojdem v kot
Bom molil svoj pot.

2.

Delajmo, delajmo
Nova kolesa,
Da se popeljemo
V sveta nebesa.

3.

Pikar, Grogar,
Peč ubil,
Žgance belil
Sok zvernil.

4.

Katerca škateljca
Sreča te išče,
Krajcarjev, vinarjev
Polhno perišče.

5.

Tomaž, Tomaž,
Kam krevljaš?
V srednjo vas
Po en par klobas!
Če je prodam
Domū ne znam,
Če je sném
Domū ne smem!

6.

Tam gori na gōri
Pri sv. Mohori,
Sem tekel sem padel
Sem štrukelj popadel,
Ga v maslo pomočil
Po gerlu potočil
Je rekel: šterbonk!

L i p a.

Tam stoji mi lipa zala,
Zraven lipe hišica;
Prosta hišica je mala,
Vendar čedna, lepa vsa.

Lipa širi svoje veje,
Ki zelene so lepó;
Če preveč me solnce greje,
V hladno senco grem pod njo.

„Ti visoka lipa krasna,
Ki do neba stegaš se,
Tičev tvojih pesem glasna
Naj razveseljuje me!“

Ljud. Tomšič.

Lev in koza.

(Basen.)

Na sternej pečini je stala koza in gledala v dolino. Lev jo vidí in jej reče: „Ljuba moja! pojdi tukaj-le doli na lepo zeleno trato. Tukaj rastejo najboljše trave in zelišča, a tam zgorej je sam pesek in kaménje, pa boš morala gladú poginiti.“

„Prav lepo se ti zahvalim za tvojo ponudbo,“ reče koza, ki je dobro vedela kaj lev nameráva. „Tebi je le za moje mesó, a moj glad ti je malo mar. Tukaj zgorej sem pred tvojim žrêlom varna, ko bi pa šla doli k tebi, kmalu bi bilo po meni.“

Vsakemu nikar ne upaj.

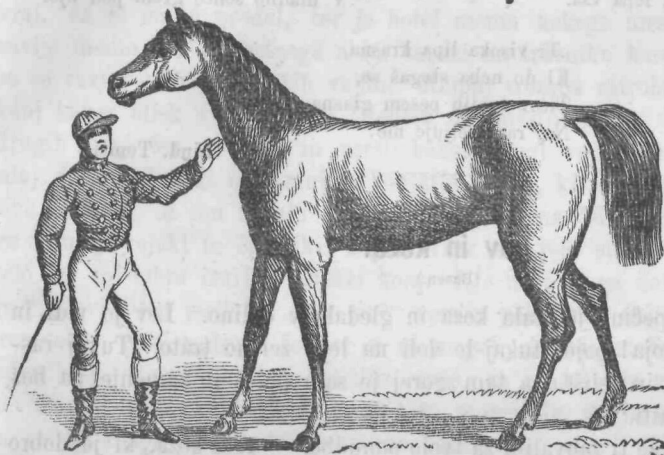
O hitrosti nekterih žival.

Orel priferči v enej samej minuti 5626 pariških čevljev daleč; to znese v enej uri okoli 15 nemških milj. — Vsak velik tič more v dveh dnevih 250 milj daleč preleteti. Francoski kralj Henrik II. je imel pri Fontainebleau veselico; tú je ukazal enega sokola izpustiti, ki je bil po pretečenih 24 urah na otoku Malta vjet. Zračunilo se je, da je v teh 24 urah 270 nem. milj preletel; pride tedaj na eno uro 12 milj in pol. — Najhitrejša riba ne more v enej uri več nego $\frac{1}{2}$ milje daleč priplavati. Polž prehodi v 5 minutah $1\frac{1}{2}$ čevlja daleč. Moral bi potem takem 53 dni hoditi, ako bi hotel eno nemško miljo prehoditi. Velblod prehodi v enem dnevu 12—15 milj. — Po vsej pravici se lahko reče konju, da je hitrejši nego veter. Čestokrat preleti kak angleški konj v enej sekundi 88 angleških čevljev daleč! Veter bi pa moral prav močen biti, ako bi hotel v istem času isto pot prepihati. Pri nekej poskušnji je nek angleški konj v 8 minutah 5 angleških milj predirjal. To znese 25,635 čevljev, ali pa 2006 čevljev več, nego ena nemška milja. Nekteri bavarski konji so v Rimu pri poskušnji v dirjanju preleteli v enej sekundi 37 čevljev. Iz tega se lahko sodi, da so angleški konji boljši od bavarskih.

Iv. Libijanski.

Prirodopisno - natoroznansko polje.

K o n j.

Konj (*Equus Caballus*) je iz Azije domá in se je s človekom vred razplodil po vsem širokem svetu.

Telo ima poraščeno s kratko gosto dlako, gobec ima širok in kosmat, vrat dolg, od strani ploščat in z grivo olupšan. Čelo je visoko in ploščato,

noge visoke in tenke, pri vsem tem pa vendar močne in skočne. Očesi ste veliki in živi, ušesi stojite po konci in ste zelo gibčni. Persi ima široke in lepo obokane, herbet raven in primerno zalit. Punčica v očesu stoji poprek in je okroglo-podolgasta. Reber ima konj na vsakej strani 18, zato je njegova persna votlina široka, da se morejo pljuča zelo razširiti; že to je znamenje, da je konjski rod bolj nego vsaka druga domača živina ustvarjen za ték. Konj doseže starost do 30, redkokedaj 40 do 50 let.

Konj pa ni samo lepo vzraščena, temveč tudi jako razumna in koristna žival. Kmetu orje njive in mu spravlja poljske pridelke domú, tergovcu prevaža blagó iz kraja v kraj, v urnem teku predirja z gospodo mesta in dežele; celo smert ga ne straši, kedar nese svojega gospoda v kervavi boj z ljutim sovražnikom. Tudi griva, žima in kosti se za marsikaj vporabijo, mesó je sicer dobro za jed, a vendar ljudjé ne marajo veliko za-nj. Po nekterih mestih so celó mesnice za konjsko meso napravljene. — Najbolj se moremo čuditi konjskeje pomnjivosti. Ako je konj le enkrat šel po kakem potu, vé ga potem zmêrom. Ta konjska pomnjivost je odvernila že mnogo nesrečo in marsikteri voznik ima tej lastnosti zahvaliti svoje življenje. Po največej temi pripelje spečega ali pa pijanega gospodarja pred domačo hišo. Ob cestah pozna tudi vsako kerčmo, kjer njegov gospodar navadno ostaja in pó vsej sili hoče voz zapeljati v stran, kakor bi si mislil, da mora pozabljivega gospodarja spominjati. Konj razume vsako besedo voznikovo ali jačačevo in se po njej tudi ravna. Za gospodarjem gré kakor pes; kedar je okomotan, gré sam k vozu in se postavi na svoje mesto. Konj je tudi jako radoveden, vsako stvar, ki mu še ni znana, od vseh strani ogleda in ovoha. Neznán hlev, nov hlapec, nov tovarš, nov voz — vse ga zanimiva, vse pregleđa in prevoha. — Konj se lahko marsikaj nauči, ako se z lepa nagovarja

in se sploh lepo ž njim ravna. S kopitom naznani, koliko je na uri, ugiblje zastavice, na vprašanja odgovarja, z glavo prireka ali odreka, šteje z nogó in uganja še različne druge umetnije. Na gospodarjeve besede se naredí žalostnega in klavernega, kakor bi bil bolan; pobesi glavo in krevsa, kakor bi bil že na pol cerknjen, in naposled se zverne na tla in leži kakor mertev. Ko pa gospod pravi, da bode poslal po konjederca, berž skoči na noge ter veselo poskakuje in stresa z glavo. Zato pa ljudjé tako radi zahajajo v jahališča, kjer izučeni konji in jezdicí kažejo svoje umételnosti. Tu skačejo in plešejo konji po taktu kakor se jim gode, sučejo se zdaj na levo zdaj na desno; na gospodarjevo zapoved skačejo tudi skoz velike obroče, na katerih je razpet bel papir. — Pri vsej pogumnosti, ki jo ima konj v boji ali pa v človeškej družbi, je vendar sam o sebi jako plaha žival. Najmanja stvar, ako je ne pozna, poplaši ga lahko, da izgubi vso zavednost. Kos platna, viseč na kakem plotu, zadaje mu strah; kak pok ali vrisk iz nenada ga poplaši, da se zderzne in ako ga precej ne vzderží in ne pomiri močna človeška roka, trese se in trepeče strahú ter divja v eno mér, preverne in razbije voz in naposled sam telebi na kako steno ali na kako drevo. Mnoge nesreče so se že dogodile z uplašeni konji, in mnogo ljudi je zarad tega storilo nesrečno smert.

Razen domačega konja se nahajajo na svetu tudi zdivjani, na pol divji in popolnoma divji konji. Zdivjani konji se nahajajo v Aziji, vzhodnej Evropi, južnej Rusiji, južnej in severnej Ameriki itd. Ti konji so bili iz začetka domači; od ljudi zapuščeni so se pa raztepli po stepah in puščavah ter so naposled odivjali. Divji konj je majhen, ima debelo glavo, velika pa špičasta ušesa, bistre oči, kratko pa kodrasto grivo in kratek rep. Divji konji so zelo plahi pa hitri kot blisk. Živé skupaj v čredah; vsaka čreda ima svojega vodnika, kateri čuje nad svojimi tovarši, kedar se pasejo.

T.

Kamčadalski pes.

Med domačo živino je Kamčadalec najbolj potreben pes. Po velikosti je podoben našemu ovčarskemu psú. Ima gosto, navadno rujavkasto dlako, ktera je pri odrasčenih pséh tudi še precej dolga. Ušesa mu stojé po koncu. Živi se o samih ribah. Od spomladi do jeseni se nihče ne zmeni za-nj, ter se mora na vse strani okrog potikati in si sam potrebnega živeža iskati. O tem času pa tudi največ teh psov lázi okoli rek in jezer, kjer na ribe prežijo. Kakor hitro kateri zagleda kako ribo v vodi, berž si jo vé prav spretno iz nje dobiti, česar naši domači psi ne morejo.

Meseca oktobra si pa poišče vsak Kamčadalec svoje psé, ker je čez zimo potrebuje. Priveže je na kakem voglu svoje pojate, in jim le po malem daje jesti, da nekoliko shujšajo in so potem pripravniši za letanje. Hranijo je navadno s suhimi, smerdljivimi ribami, ktere ljudém ostanejo. Samo tedaj, če je vprežejo, dadó jim nekoliko boljše hrane, da so močnejši. Med potoma pa ne dobijo nikoli jesti, pa če tudi po deset ali še več ur daleč na dan vozijo.

Te živali so strašno močne. Navadno jih je po pet vpreženih v ene saní,

in vlečejo lahko 5 do 6 ljudi brez vse težave. Če imajo pa manj naloženega, preletijo po deset in tudi še več milj na dan, akoravno je še tako velik sneg.

Mislili si bote, kako neki naučijo Kamčadalci svoje psé, da znajo voziti? — Berž ko mladi psički spregledajo, spravijo je s psico vred v kako globoko temno jamo, da ne morejo viditi niti človeka niti drugih živali. Ko nekoliko odrastejo, denejo je zopet v drugo jamo, v kateri ostanejo tako dolgo, da popolnoma odrastejo. Se vé, da je marljivo z živežem preskerbujajo, da potem toliko hitreje in lepše rastejo. Ko je preteklo pol leta ali še več, vprežejo je z drugimi izučeniimi psi skupaj. To skupno zapreganje terpi tako dolgo, dokler niso prav dobro izučeni. Še le potem je zapregajo posamesno in se ž njimi tudi v daljne kraje vozijo.

Bukovski Tone.

Mišjek.

Mišjek ali smerdljivec (*Conium maculatum*) ima koželjasto, dveletno korenino in k višku stoječe, 3—7 čevljev visoko, okroglo, votlo in le pri verhu vejnato steblo, katero je z vso rastlino vred golo, manj ali bolj plavkasto in večidel rujavo-pikasto. Listi so temnozeleni, svitli in tropérnati, postranski listeki pa jajčasto-podolgasti, špičasti in globokopernato nacépljeni. Beli cveti izrastejo v srednjevelikih kobulih, ki imajo navzdol zavihano, mnogolistno ogrinjalo in 3—4 listno ogrinjalec. Plod je dvorožkast, oblo-jajčast, navadno rujave barve. Ako rastlina v dobri zemlji raste, kakor n. pr. po vertéh, se rujave pike včasih zgubé in komaj poznajo. — Mišjek je ena jako omamnih strupenih rastlin, ktere vsi deli, ako se zmanejo, smerdijo neprijetno po miših, — odtod menda tudi njeno imé. Okusa je sladkega, ostrega in studljivega. Posebno po vertéh, kedar zgubi, kakor smo že poprej omenili, rudečkasto rujave pike, je ta rastlina po vnanjej svojej podobi zeló podobna peteršilju in krebulici. V tem primerljeji jo najlože spoznamo po smerdljivej mišjej vonjavi in rujavkastem stebelu. Z votlimi steblici se otroci pogostoma igrajo ter si narejajo iz njih lule, kar je toliko bolj nevarno, ker je devljejo potem v usta in čestokrat se jim ustnice in drugi ustni deli vnamejo in otekó. Vžitek te zeló strupene rastline naredí hudo žejo, bolečine v želodeu, slinjenje, spanje, terganje po životu, bluvanjanje, otožnost in večkrat še celó smert. Rastlina ima neko posebno strupeno tvarino v sebi, neko ostro vzdušno olje, smolnino in solí, pa jo zagadel rabijo zdravniki za pripravljanje različnih zdravil. — Raste prav pogostoma po neobdelanih krajih, po nasipih, ob cestah in potih, v plotovih in mejah. Cveté meseca junija, julija in avgusta. Otroci ne stezajte svojih rok po njej!

Razne stvari.

Drobtine.

(Jesén) se začne 23. septembra in je tretja letna dōba. Ona daruje obilno blagá pridnim ljudém, kateri so v spomladi pridno sejali in v poletji skerbno pléli. Drevje se šibi sladkega sadja, vinska terta ponuja otrokom zrelega grozdja. Skednji so polni rumelega snopovja in omare nadéte s sladkim sadjem, kedar Bog dobro letino dá; ako pa Bog ne dá, prazni so skednji in omare. — Rodovitnej jeseni podobna je moška dōba ostarelih ljudi. Mož in žena uživata dobiček svojega truda, ako sta dobro gospodarila in pridna bila v svojih mlajših dnéh. Vsega potrebnega imata v roke vzeti, za starost ni jima treba skrbeti. Delo pridnih rok rad blagoslovi dobri Bog za stare dni.

(Železo) je najbolj znana, najbolj koristna, pa tudi najbolj razširjena kovína na zemlji. Železo potrebujejo vsi ljudjé: kmetje, rokodelci in umétniki. Nahaja se povsod na zemlji in pod zemljo, v vodi, v zraku, v rastlinah, še celó v človeškem in živalskem truplu se nekoliko železa dobi. Poznali in obdelovali so ga že starodavni narodi ter so iznajdbo njegovega obdelovanja pripisovali bogovom, ali pa imenitnim možém, ktere so — kot svoje največe dobrotnike — po božje častili.

(Koliko časa bi se potrebovalo, da bi se en biljon naštel?) Ako bi kdo od 1 do 100 naštel v 1 minuti, bi naštel 6000 v 1 uri, 144.000 v 1 dnevu (v 24 urah), 1.008.000 v 1 tednu, 52.516.000 v 1 letu, tedaj 995.903.000.000 (kar še ni

popolnoma en biljon) v 19.000 letih. Šteti bi pa moral po noči in po dnevu, in velika števila bi moral ravno tako hitro šteti kakor mala.

Kratkočasnice.

* „Kako se kaj imate?“ vpraša kmet nekega reveža, kateri je bil zmiraj vesel in dobre volje. „Prav dobro se imam,“ odgovori revež, „kajti imam vse, česar potrebujem in še nekaj čéz.“ Kmet se temu čudi. „I kaj se bote temu čudili“ reče siromak, „kar sem rekel, to je resnica; kajti glejte, potrebujem usta in ta imam, potem pa še nekaj čéz, in to je — nos.“

* Učitelj vprašajo v šoli učenca, ki ni dobro in hitro številiti znal: „En funt sladkorja veljá 34 krajcarjev, koliko veljata dva funta?“ — Učenec brez premislika odgovorí: „Dvakrat toliko.“

* Nek vojak je moral pervikrat v boj. Njegovi starši so bili v velikih skerbéh za njegovo življenje. Nekega dné jim piše novinec listek, v katerem so bile naslednje besede: „Ljubi starši! Ne skerbite preveč za mene; jaz sem hvala Bogu zdrav in vesel, in naši častniki pravijo, da sovražnika ne bomo dobili še tako kmalu pred oči. Ako bi pa bila volja božja, da bi moral v boji umreti, sporočil vam bom to, kakor hitro mi bode mogoče, da bote za gotovo vedeli, ali sem živ ali mertev.“

* „Tako majhen, pa že v šolo hodiš, ljubček moj!“ nagovoré gospod župnik majhnega učenca, ki je šel iz šole. „I kaj pa vendar delaš v šoli?“ — „Čakam, dokler spet iz šole gremo,“ odgovori učenec.

Pametnice.

* Pravi prijatelj mora biti kakor dežnik, ki se skriva ob solnčnih dnevih, pa nas varuje, kedar je oblačno in môtno.

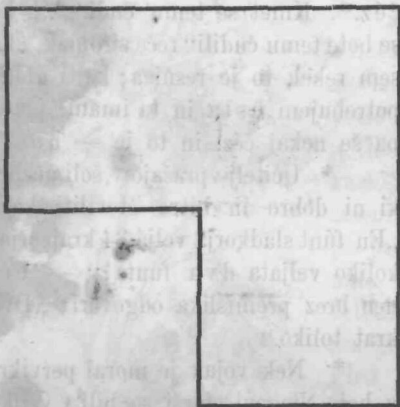
* Izobrazuj se sam, izobrazuješ svét, Boljšaj se sam, boljši bo svét!

* Bog in národ, domovina Naj ne gré nam iz spomina.

* Dobro premišljeno,
Naglo doveršeno, —
Vse drugo dobí se.

Zabavna naloga.

(Priobčila Frančiška Kovačič.)

Kako se dá narisana podoba v štiri enake kosce razdeliti?

(Rešitev zabavne naloge in imena reševalcev v prihodnjem listu.)

Zastavice.

- 1) Ktera senca drevesom največ škode dela?
- 2) Kdo bije brez rok?
- 3) Kdo nam vselej resnico pové, kedarkoli ga vprašamo?
- 4) Kaj je več vredno nego denarji, bogastvo in čast?
- 5) Kako se z enim žakljem žita nankrat napolnita dva?
- 6) Kdo železo jé?

(Uganjke zastavic v prihodnjem listu.)

Rešitev skakalnice v 8. listu

„Verteca.“

Za uk si prebrisane gláve,
Pa čedne in terdne postave;

Išče te sreča,

Um ti je dan,

Našel jo boš, ak

Nisi zaspan.

Skakalnico so prav rešili:

Gospod Anton Bezenšek, dijak v Celji; Gostač, na Primskovem; Joz. Benedek, učitelj v Hrenovicah; Drag. Balogh, telegrafist v Ajdovščini; France Juh, mladenec v Hrenovicah; Dragotin Štrekelj, dijak v Gorici; Iv. Libijanski, dijak v Gorici; Vincenci Prešern, dijak v Ljubljani; Matej Brenec, dijak v Lescah na Goriškem; Lavoslav Zupin, učitelj v Begunjah pri Cirknici; Zdravko Aljančič, osmošolec v Lj. Tomaž Šorl iz Žitrov; Janko Božič, gimnazijalec v Gorici. — Gospodičini: Deziderija Lipoldova v Idriji, in Viktora Pirc, v Teržiču; Franca Sajevec, kmetiška deklica v Naklem.

Uganjke zastavic v 8. listu „Verteca“: 1. Čerke; 2. Nos; 3. Bolha; 4. Seženj (klaftra); 5. Človeški.

Senčna podoba, ki se naredi z rokami na steno.

Listnica. Gosp. B. V. na Primskovem: Naročnino smo le za prvo polletje prejeli, prosimo tedaj še za drugo polletje 1 gld. 30 kr. Da ste nám zdravi! — Iv. Lib. v Gorici: Vašej želji ne moremo vstreči. Več o tem pismeno. — M. V. v Renčah: Naročnino prejeli. Bog živi še mnogo let tako verlega rodoljuba kakor ste Vi; pa sprejmite tudi od naše strani naš pravi bratovski pozdrav! — J. B. v Gorici: Vašej želji ne moremo nikakor vstreči, kajti Vaši spisi niso še ugodni za natis. — D. L. v Kanali: Vaš spis „kmetiško življenje“ je prekratek in tudi premalo zanimiv, da bi ga v Vertec sprejeli.